

Türkiye'nin Coğrafi Konumu: Dünyadaki Yeri ve Önemi

Bir yerin dünya üzerindeki konumu iki şekilde tanımlanır: Değişmeyen paralel ve meridyen dayalı "mutlak konum" ve çevresindeki kıta, deniz ve komşularına göre belirlenen "göreceli konum". Türkiye'nin kendine has özellikleri, bu iki konum türünün birleşiminden kaynaklanmaktadır.

MUTLAK KONUM: Koordinatların Belirledikleri

Mutlak Konum Nedir?

Bir yerin Ekvator ve başlangıç meridyenine (Greenwich) göre matematiksel yeridir.

Türkiye'nin Koordinatları:

36°-42° Kuzey Paralelleri ve 26°-45° Doğu Meridyenleri arasında yer alır.

Dört Mevsim Belirgin Olarak Yaşanır:

Ülkemizin orta kuşakta yer almasının en önemli sonucudur.

GÖRECELİ KONUM: Çevrenin Getirdikleri

Göreceli Konum Nedir?

Bir yerin kıtalara, okyanuslara, komşularına ve yeryüzü şekillerine göre konumudur.

Üç Kıtanın Birleştiği Stratejik Nokta:

Asya, Avrupa ve Afrika kıtaları arasında doğal bir köprü görevi görür.

Önemli Deniz Yolları ve Boğazlar:

Üç tarafı denizlerle çevrilidir ve İstanbul ile Çanakkale boğazlarına sahiptir.

Zengin Tarihi ve Kültürel Miras:

Yüzyıllardır farklı medeniyetlere ev sahipliği yapmıştır.

sosyalbilgilerinsesi

Dünyayı Tanıyalım: Kıtalar, Okyanuslar ve Komşularımız

Gezegelimiz Dünya: Temel Bilgiler

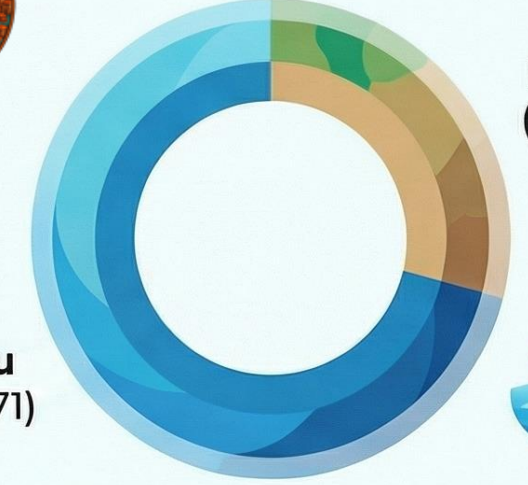
Kıta Nedir?

Etrafı sularla çevrili büyük kara parçalarına denir.

Okyanus Nedir?

Kıtalar arasındaki geniş ve derin su kütieleridir.

Kara
(%29)

Su
(%71)

Dünya Yüzeyi: %71 Su, %29 Kara
Gezegelimizin büyük bir kısmı sularla kaplıdır.

Asya
En Büyük

En Büyük ve En Küçük Kıtalar

Yüz ölçümü olarak en büyük kıta Asya, en küçük ise Okyanusya'dır.

Okyanusya
En Küçük

Türkiye'nin Bazı Deniz Komşuları

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti

Başkenti Lefkoşe'dir ve resmi dili Türkçe'dir.

Mısır

Başkenti Kâhire'dir ve para birimi Mısır Lirası'dır.

Ukrayna

Başkenti Kiev'dir ve para birimi Grivna'dır.

sosyalbilgilerinsesi

Türkiye'nin Yer Şekilleri ve Hayata Etkileri

Dağların, ovaların ve platoların tarım, ulaşım ve iklim üzerindeki etkilerinin görsel özeti.

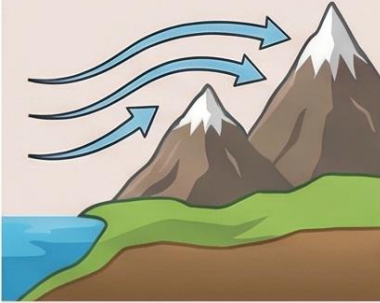
Yüksek ve Engebeli Alanlar: Dağlar ve Platolar

Dağlar, Ulaşımı ve Tarımı Zorlaştırır

Engebeli yapı; ulaşım maliyetlerini artırır, sanayinin gelişimini sınırlar.

Dağların Uzanışı İklimi Belirler

Karadeniz ve Akdeniz'de denize paralel uzanmaları, deniz etkisinin iç kesimlere girmesini engeller.

Platolar ve Ovalar: Tarım ve Sanayi Merkezleri

Platolar, Hayvancılık ve Sanayi Merkezleridir

Erzurum-Kars'ta büyükbaş hayvancılık, Gaziantep-Şanlıurfa'da sanayi gelişmiştir.

Ovalar, Türkiye'nin Tarım Ambarlarıdır

İklimi ve su kaynakları sayesinde kıyı ovaları tarımda çok verimlidir.

Önemli Ovalar ve Ürünleri

Çukurova
(pamuk)

Bafra-Çarşamba
(fındık)

Ege Ovaları
(zeytin, üzüm)

Alçak ve Verimli Alanlar: Ovalar ve Su Kaynakları

Akarsu ve Göller Hayat Verir

Enerji üretimi, sulama, balıkçılık ve turizm için vazgeçilmezdir.

sosyalbilgilerinsesi

Rakamlarla Türkiye: Nüfus, Göç ve Yerleşme

Türkiye'nin Nüfus Profili (2024)

85,6 Milyon
Türkiye Nüfusu

Nüfusun %50,02'si erkek,
%49,98'i kadındır.

Nüfus Yoğunluğu Kıyılarda Fazla

Nüfus, iç kesimlere göre kıyı bölgelerinde daha yoğundur.

Nüfusun İki Ucu:

En kalabalık il: İstanbul (15,7 Milyon)
En az nüfuslu il: Bayburt (93 Bin)

Türkiye'de Göç Hareketleri (2023)

Göç edenlerin %52,1'ini kadınlar oluşturmaktadır.

Başlıca Göç Nedenleri

- Alieye bağlı (%17,4)
- Daha iyi yaşam koşulları (%15,0)
- Eğitim (%14,8)

Kırsal Yerleşme Şekilleri

Toplu ve Dağınık Yerleşme

Kırsal yerleşme tipi, su kaynakları ve yer şekillerine göre farklılık gösterir.

Toplu Yerleşme

- Görünüm:** Evler birbirine yakındır
- Coğrafya:** Düz ve kurak alanlar
- Bölge:** İç, Doğu ve Güneydoğu Anadolu

Dağınık Yerleşme

- Görünüm:** Evler birbirinden uzaktır
- Coğrafya:** Engebeli ve bol yağışlı alanlar
- Bölge:** Karadeniz Bölgesi

sosyalbilgilerinsesi

Türkiye ve Türk Dünyası: Ortak Kültür, Güçlü İş Birliği

Birliğin Temelleri: Türk Dünyası Nedir?

Ortak Dil, Tarih ve Kültüre Dayalı Büyük Bir Aile

Türkistan'dan Balkanlar'a uzanan geniş bir coğrafyada ortak mirası paylaşan halklardan oluşur.

Bağımsız Türk Devletleri

Türkiye, Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan, Türkmenistan ve KKTC bu birliğin temelini oluşturur.

Kültürel Ortaklıklar

Nevruz gibi ortak bayramlar, geleneksel müzik ve sanat anlayışları bağları güçlendirir.

İş Birliğinin Kurumsal Yapıları

Türk Devletleri Teşkilatı (TDT): Stratejik İş Birliği

Üye ülkeler arasında siyasetten ekonomiye, ulaşımdan sağlığa kadar birçok alanda ortak projeler yürütür.

TÜRKSOY: Kültür ve Sanatın Ortak Sahnesi

"Türk Dünyası Kültür Başkenti" programı ile şehirler arası kültürel etkileşimi artırır.

TİKA: Küresel Kalkınma ve Dostluk Köprüsü

170'ten fazla ülkede eğitim, sağlık ve kültürel mirasın korunması için projeler gerçekleştirir.

Türk Dünyası: Ortak Miras, Ortak Gelecek

Türk Dünyası Nedir?

Paylaşılan Zengin Miras

Ortak dil ailesi, gelenekler, müzik, sanat ve Nevruz gibi bayramları paylaşırlar.

Ortak Dil, Tarih ve Kültür Birliği

Türk kökenli halk ve devletlerden oluşan büyük bir topluluktur.

Geniş Coğrafya

8 bağımsız Türk devleti ve farklı bölgelerde yaşayan çok sayıda Türk topluluğunu içerir.

Stratejik İş Birliği: Demir İpek Yolu

Demir İpek Yolu Projesi

Çin'den Avrupa'ya uzanan, Türk devletlerini birbirine bağlayan modern bir demir yolu ağıdır.

Projenin Kalbi: Bakü-Tiflis-Kars Hattı

Bu hat, Asya ile Avrupa arasındaki kesintisiz bağlantının en önemli parçasını oluşturur.

Türkiye'nin Artan Jeopolitik Önemi

Proje, Türkiye'nin bölgedeki stratejik konumunu ve transit rolünü güçlendirmektedir.

sosyalbilgilerinsesi

Türk Dünyasını Birleştiren Kültürel Köprüler

ÇATI KURULUŞ: TÜRK DEVLETLERİ TEŞKİLATI (TDT)

Stratejik İş Birliğinin Merkezi

Ortak tarih, dil ve kültür temelinde Türk devletleri arasında iş birliğini artırmayı hedefler.

Çok Yönlü Projeler

Yatırım, ulaşım, eğitim ve sağlık alanlarında somut adımlar atar.

Genişleyen Etki Alanı

5 üye ve 3 gözlemci ülkeden oluşur.

Kültür, Eğitim ve Kalkınma Alanındaki Diğer Kilit Kurumlar

TÜRKSÖY: Kültür Başkentleri ile Sanatsal Etkileşim

“Türk Dünyası Kültür Başkenti” programıyla şehirler arası kültürel bağları güçlendirir.

Yunus Emre Enstitüsü: Kültürümüzün Dünya Eiçisi

Türkçe öğretimi ve etkinliklerle Türk dilini ve kültürünü küresel ölçekte tanıtır.

TİKA: Küresel Kalkınma ve İş Birliği

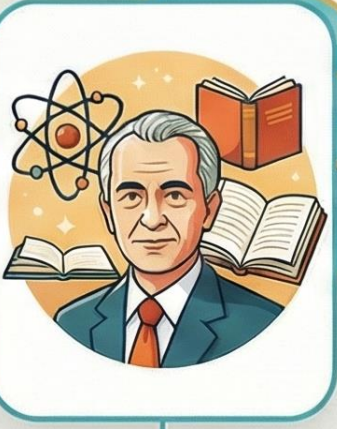
170’den fazla ülkede eğitim, sağlık, tarım ve restorasyon projeleri yürütür.

sosyalbilgilerinsesi

Kültür Elçilerimiz ve Gönül Coğrafyamız

Kültür Elçileri – Dünyadaki Değerlerimiz

Oktay Sinanoğlu: “Türk Einstein”

Genç yaşta profesör olmuş ve Türkçe'nin korunması için büyük çaba harcamıştır.

Barış Manço: Sanatla Birleştiren Güç

“7'den 77'ye” programı ve dünya turuyla 150 ülkeyi gezerek Türk kültürünü tanıtmıştır.

Naim Süleymanoğlu: “Cep Herkülü”

Dünya şampiyonu olmuş ve Bulgaristan Türklerinin maruz kaldığı baskıları dünyaya duyurmuştur.

Gönül Coğrafyamız

Gönül Coğrafyası Nedir?

Türkiye'nin güçlü tarihi ve kültürel bağlar kurduğu coğrafyaları ifade eden bir kavramdır.

Nereleri Kapsar?

Türkistan'dan Afrika'ya, Kafkaslar'dan Balkanlar'a kadar geniş bir alanı içerir.

İlişkilerin Temeli: Dayanışma

Bu ülkelerle ilişkiler hem insani yardım hem de kültürel dayanışmaya dayanır.

